

BADANIE OPINII PUBLICZNEJ NA TEMAT OPIEKUNÓW RODZINNYCH

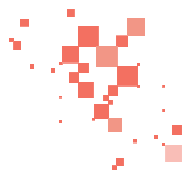

RAPORT Z BADANIA

Gdańsk, 09.03.2017r.

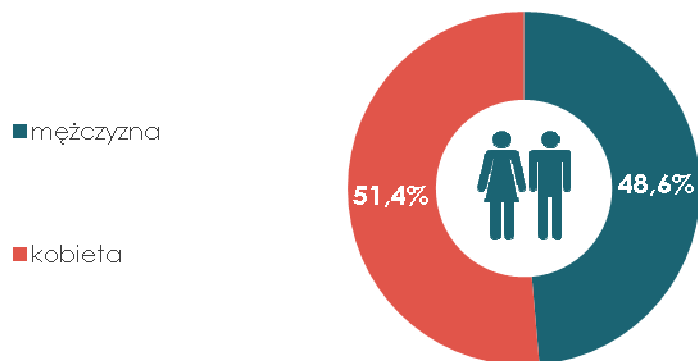

GRUPA BADANA

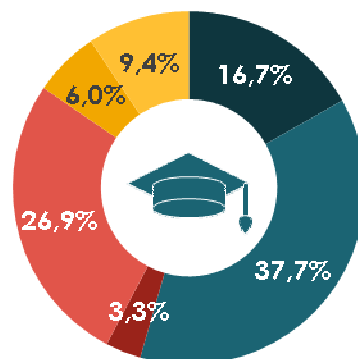
GRUPA BADANA

PŁEĆ

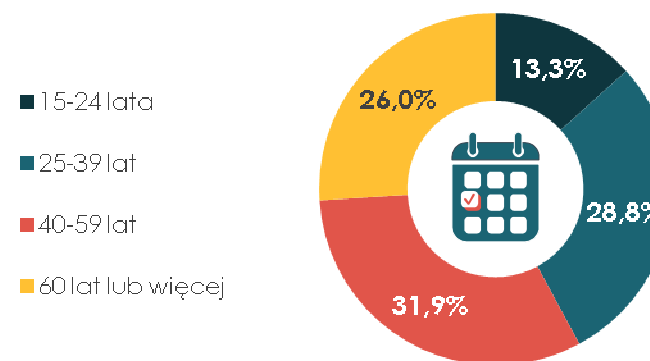

WYKSZTAŁCENIE

- niepełne podstawowe i podstawowe
- zasadnicze zawodowe
- niepełne średnie
- średnie zawodowe lub ogólne
- pomaturalne i niepełne wyższe
- wyższe

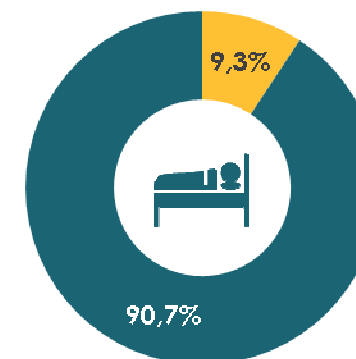

WIEK

DOŚWIADCZENIE/WYKSZTAŁCENIE ZWIĄZANE Z OPIEKĄ

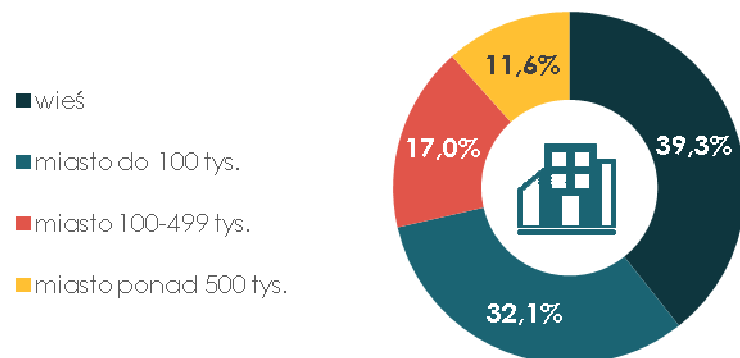
- os. posiadająca doświadczenie lub wykształcenie związane z opieką
- os. nieposiadająca doświadczenie lub wykształcenie związane z opieką

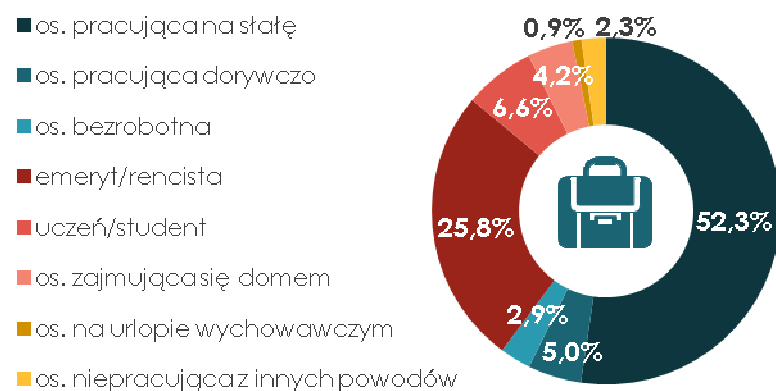

GRUPA BADANA

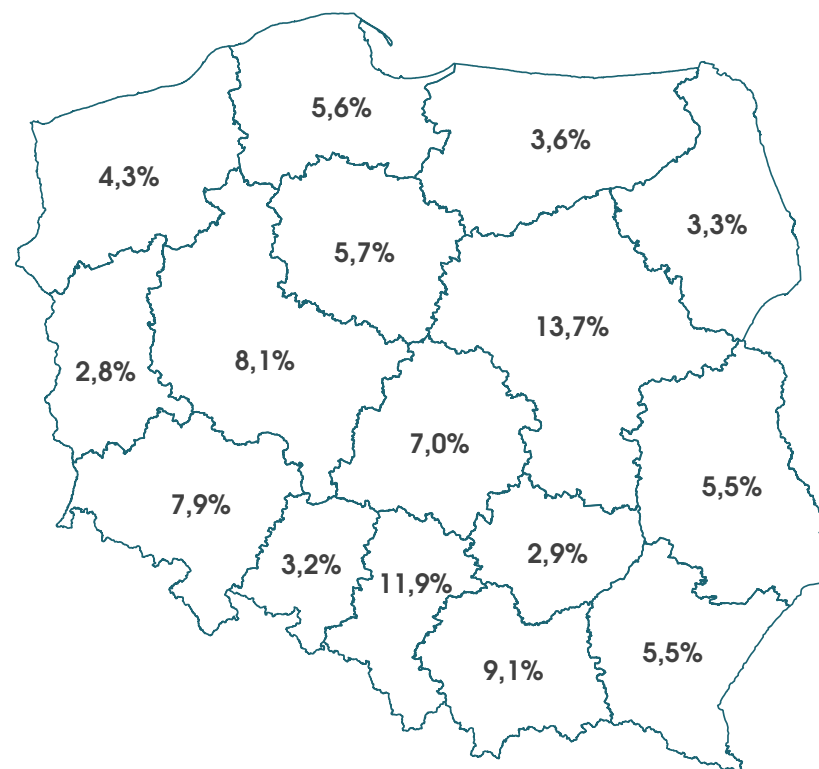
MIEJSCE ZAMIESZKANIA

AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA

WOJEWÓDZTWO

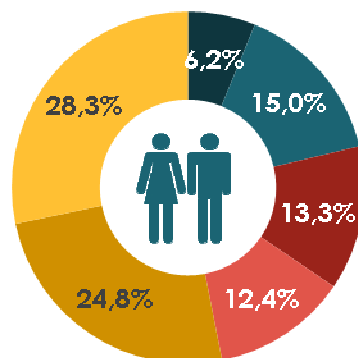
OPIEKUNOWIE RODZINNI OSÓB STARSZYCH O SOBIE

CECHY SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNE

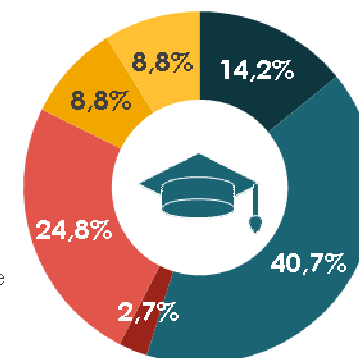
PŁEĆ I WIEK

- mężczyzna, 15-39 lat
- mężczyzna, 40-59 lat
- mężczyzna, 60 lat i więcej
- kobieta, 15-39 lat
- kobieta, 40-59 lat
- kobieta, 60 lat i więcej

WYKSZTAŁCENIE

- podstawowe
- zasadnicze zawodowe
- niepełne średnie
- średnie zawodowe lub ogólne
- pomaturalne i niepełne wyższe
- wyższe

Opiekunowie rodzinni, czyli osoby, które obecnie opiekują się bliską niesamodzielną osobą starszą lub opiekowały się bliskim seniorem w przeszłości, stanowią nieco ponad jedną dziesiątą grupy badanej (10,8%).

Biorąc pod uwagę płeć i wiek osób badanych, wśród opiekunów rodzinnych większość stanowią kobiety w wieku 60 lat i więcej (28,3%) i 40-59 lat (24,8%). Trzecią najliczniejszą grupą opiekunów rodzinnych są mężczyźni w wieku 40-59 lat (15,0%).

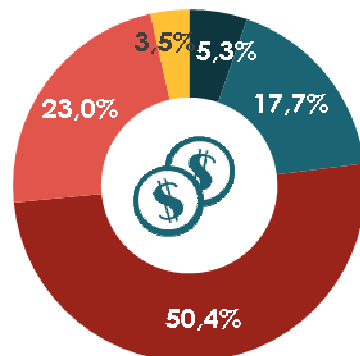
Analizując wykształcenie opiekunów rodzinnych zauważyć można, że większość z nich legitymuje się wykształceniem zasadniczym zawodowym (40,7%) lub średnim zawodowym bądź ogólnym (24,8%). Wykształcenie na poziomie podstawowym posiada 14,2% opiekunów, natomiast pomaturalnym i niepełnym wyższym oraz wyższym po 8,8% badanych.

CECHY SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNE

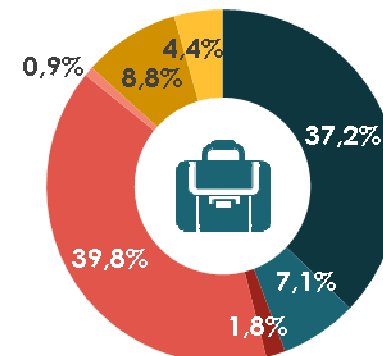
SYTUACJA MATERIALNA

- powodzi się bardzo dobrze
- powodzi się raczej dobrze
- powodzi się znośnie, średnio
- powodzi się raczej źle
- powodzi się bardzo źle, jestem w ciężkiej sytuacji materialnej

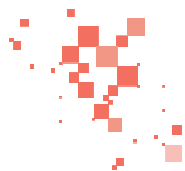
AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA

- os. pracująca na stałą
- os. pracująca dorywczo
- os. bezrobotna
- emeryt/rencista
- uczeń/student
- os. zajmująca się domem
- os. niepracująca z innych powodów

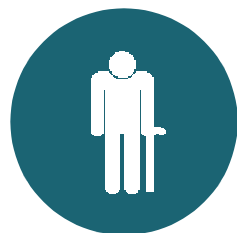
Ponad połowa opiekunów rodzinnych zapytana o to, jak ocenia swoją sytuację materialną przyznała, że powodzi im się znośnie, średnio (50,4%). Ponad jedna czwarta badanych jest zdania, że powodzi im się raczej źle (23,0%) lub bardzo źle (3,5%). Swoją sytuację materialną pozytywnie ocenia nieco ponad jedna piąta odpowiadających – 17,7% opiekunów przyznaje, że powodzi im się raczej dobrze, natomiast 5,3% bardzo dobrze.

W kontekście sprawowania opieki nad niesamodzielną osobą starszą, warto pochylić się również nad aktywnością zawodową opiekunów rodzinnych. Jak wynika z zebranych danych 39,8% opiekunów jest na emeryturze lub rencie. Nieco mniejszy odsetek odpowiadających (37,2%) przyznaje, że pracuje na stałą. Osoby biernie zawodowo, czyli osoby uczące się, zajmujące się domem lub niepracujące z innych powodów stanowią 14,1% grupy badanej, natomiast 1,8% to osoby bezrobotne.

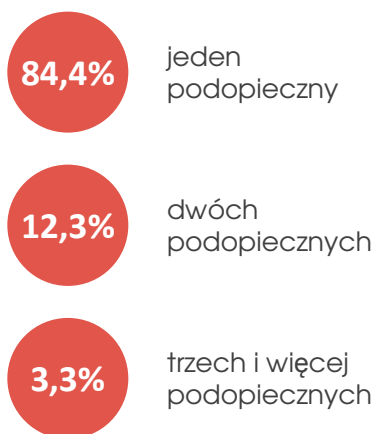

SPRAWOWANIE OPIEKI

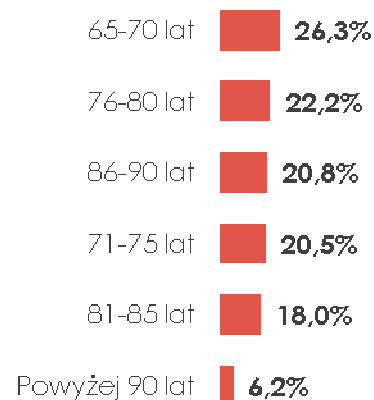
PODOPIECZNI

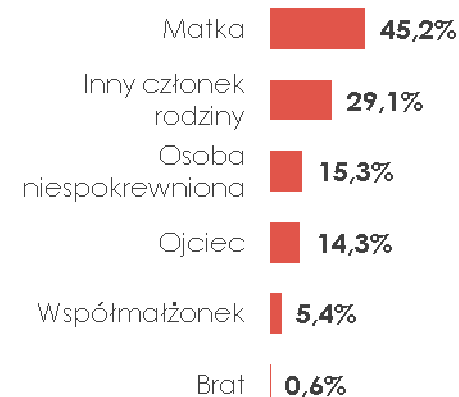
LICZBA PODOPIECZNYCH

WIEK PODOPIECZNYCH

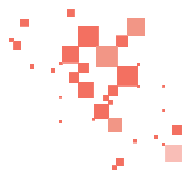

RELACJA Z PODOPIECZNYM

Większość opiekunów rodzinnych opiekuje się lub opiekowała się jednym podopiecznym (84,4%). Analizując wiek podopiecznych zauważyć można, że 26,3% z nich jest lub była w wieku 65-70 lat, 22,2% w wieku 79-80 lat, 20,8% w wieku 86-90 lat, natomiast 20,5% w wieku 71-75 lat. Nieco mniejszy odsetek (18,0%) stanowią podopieczni, którzy są lub byli w wieku 81-85 lat. Najmniejszy odsetek opiekunów sprawuje lub sprawował opiekę nad podopiecznym w wieku powyżej 90 lat (6,2%).

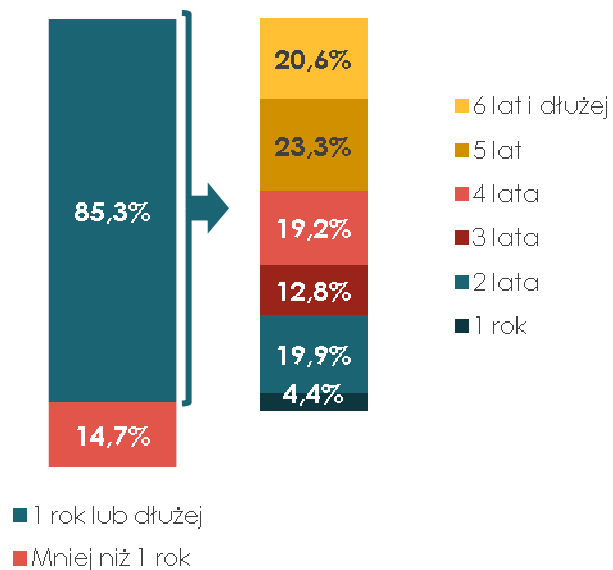
Opiekunowie rodzinni najczęściej sprawują lub sprawowali opiekę nad matką (45,2%) lub innym członkiem rodziny (29,1%). Nieco rzadziej podopiecznym była osoba niespokrewniona (15,3%), ojciec (14,3%) lub współmałżonek (5,4%). Marginalny odsetek opiekunów sprawuje lub sprawował opiekę nad bratem.

SPRAWOWANIE OPIEKI

CZAS SPRAWOWANIA OPIEKI

Jak długo opiekuje/opiekował się Pan(Pani) wspomnianą osobą/wspomnianymi osobami?

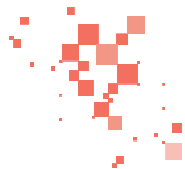
Ile godzin dziennie/w tygodniu/w miesiącu opiekuje/opiekował się Pan(Pani) wspomnianą osobą/wspomnianymi osobami?

7 h dziennie
52 h 21 minut tygodniowo
209 h 23 minuty miesięcznie

Zdecydowana większość opiekunów rodzinnych sprawuje lub sprawowała opiekę nad niesamodzielną osobą starszą rok lub dłużej. Spośród tych osób, blisko jedna czwarta sprawuje lub sprawowała opiekę przez pięć lat (23,3%). Nieco mniejszy odsetek pełni rolę opiekuna rodzinnego sześć lat lub dłużej (20,6%), natomiast 19,9% dwa lata. Podobny odsetek badanych (19,2%) sprawuje lub sprawował opiekę przez cztery lata.

Opiekunowie poproszeni zostali również o oszacowanie ile godzin dziennie, tygodniowo lub miesięcznie zajmuje lub zajmowała im opieka. Średni czas poświęcony na opiekę wynosi 7 godzin dziennie.

SPRAWOWANIE OPIEKI

SPRAWOWANA OPIEKA

Na czym polega opieka?

56,0%

Robienie zakupów

47,3%

Sprzątanie mieszkania/domu

46,6%

Przygotowywanie posiłków

45,8%

Spędzanie wolnego czasu z podopiecznym

40,9%

Dbanie o regularne przyjmowanie leków

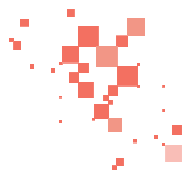

30,4%

Całkowita opieka – podopieczny całkowicie niesamodzielny

W przypadku jednej trzeciej opiekunów sprawowana opieka polega na całkowitej opiece wynikającej z całkowitej niesamodzielności podopiecznego (30,4%).

W pozostałych przypadkach ponad połowa opiekunów w ramach sprawowanej opieki robi swoim podopiecznym zakupy (56,0%). Nieco rzadziej opieka polega na sprzątaniu mieszkania lub domu (47,3%), przygotowywaniu posiłków (46,6%), spędzaniu wolnego czasu z podopiecznym (45,8%) oraz dbaniu o regularne przyjmowanie leków (40,9%).

SPRAWOWANIE OPIEKI

SPRAWOWANA OPIEKA

Na czym polega opieka?

39,1%

Czuwanie nad bezpieczeństwem podopiecznego w ciągu dnia

36,4%

Pomoc w zabiegach pielęgnacyjnych/
wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych

30,9%

Wożenie podopiecznego do lekarza
lub na zabiegi

23,3%

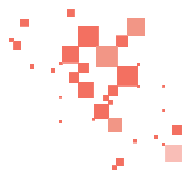
Czuwanie nad bezpieczeństwem podopiecznego w nocy

15,1%

Wykonywanie podstawowych zabiegów medycznych

Opiekunowie przyznają również, że opieka nad niesamodzielną osobą starszą często polega na czuwaniu nad bezpieczeństwem seniora w ciągu dnia (39,1%) oraz pomocy w zabiegach pielęgnacyjnych lub wykonywaniu tych zabiegów (36,4%). Jedna trzecia opiekunów w ramach opieki zajmuje się także wożeniem podopiecznych do lekarza lub na zabiegi (30,9%), natomiast 23,3% czuwa nad bezpieczeństwem podopiecznego w nocy. Najrzadziej opieka nad niesamodzielną osobą starszą polega na wykonywaniu podstawowych zabiegów medycznych (15,1%).

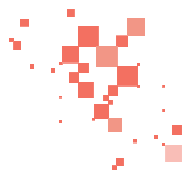
SPRAWOWANIE OPIEKI

POWODY PODJĘCIA SIĘ OPIEKI

W ramach badania zapytano również opiekunów o powody, które przyczyniły się do podjęcia się opieki nad niesamodzielną osobą starszą.

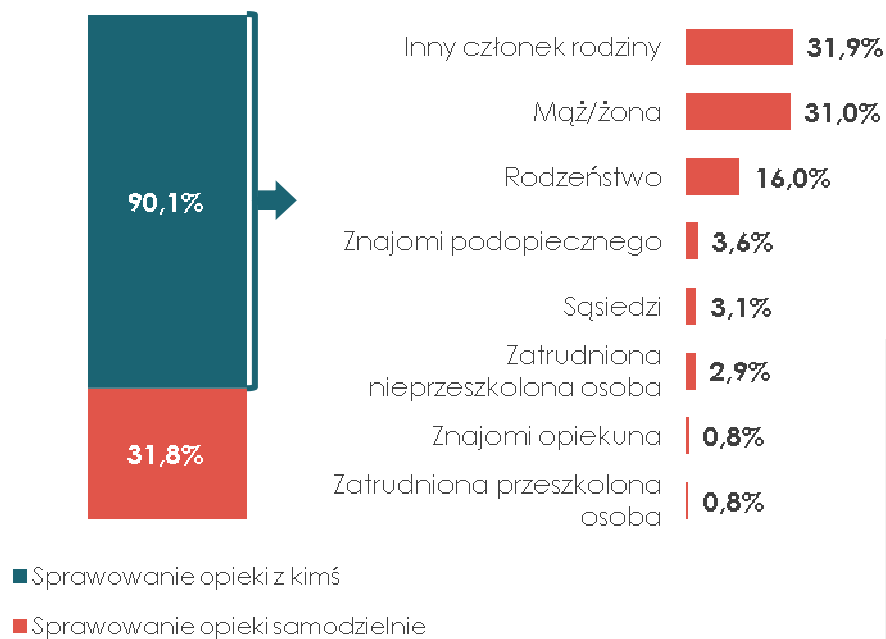
Najczęściej podawanym powodem było poczucie obowiązku. Była to motywacja dla 64,7% opiekunów rodzinnych. Blisko połowa odpowiadających przyznała, że podjęła się opieki nad niesamodzielnym seniorem, ponieważ taka forma opieki jest najlepsza (47,1%). Relatywnie rzadko powodem podjęcia się opieki była wola podopiecznego (17,5%), sytuacja finansowa i wynikający z niej brak możliwości zapewnienia innej opieki (13,5%) oraz wola opiekuna (10,1%). Brak możliwości pozyskania na stałe osoby do domowej opieki, brak możliwości uzyskania miejsca w ośrodku opiekuńczym oraz nieodpowiednia opieka w ośrodku opiekuńczym najrzadziej motywowały opiekunów do podjęcia się opieki nad niesamodzielną osobą starszą (odpowiednio 5,9%, 5,7% i 1,9% wskazań).

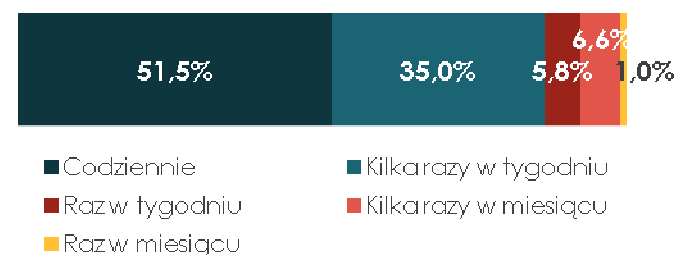
SPRAWOWANIE OPIEKI

WSPÓŁDZIELENIE OPIEKI

Czy opiekuje/opiekował się Pan/Pani podopiecznym/podopiecznymi samodzielnie, czy może pomagają/pomagały Panu/Pani inne osoby?

Jak często wspomniana osoba/wspomniane osoby Panu(Pani) pomagają/pomagały?

Większość opiekunów rodzinnych współdzieli lub współdzieliła opiekę nad niesamodzielną osobą starszą (90,1%). Blisko jedna trzecia opiekunów sprawuje lub sprawowała opiekę wspólnie z innym członkiem rodziny (31,9%). Podobny odsetek opiekunów zajmował się podopiecznym razem z współmałżonkiem (31,0%). Wsparcie rodzeństwa otrzymuje lub otrzymywała 16,0% opiekunów, natomiast najrzadziej opiekunowie byli wspierani przez osoby spoza rodziny, tj. znajomych podopiecznego (3,6%), sąsiadów (3,1%), zatrudnionych nieprzeszkolonych osób (2,9%), swoich znajomych i zatrudnionych przeszkolonych osób (po 0,8% wskazań).

SPRAWOWANIE OPIEKI

FORMALNE FORMY WSPARCIA

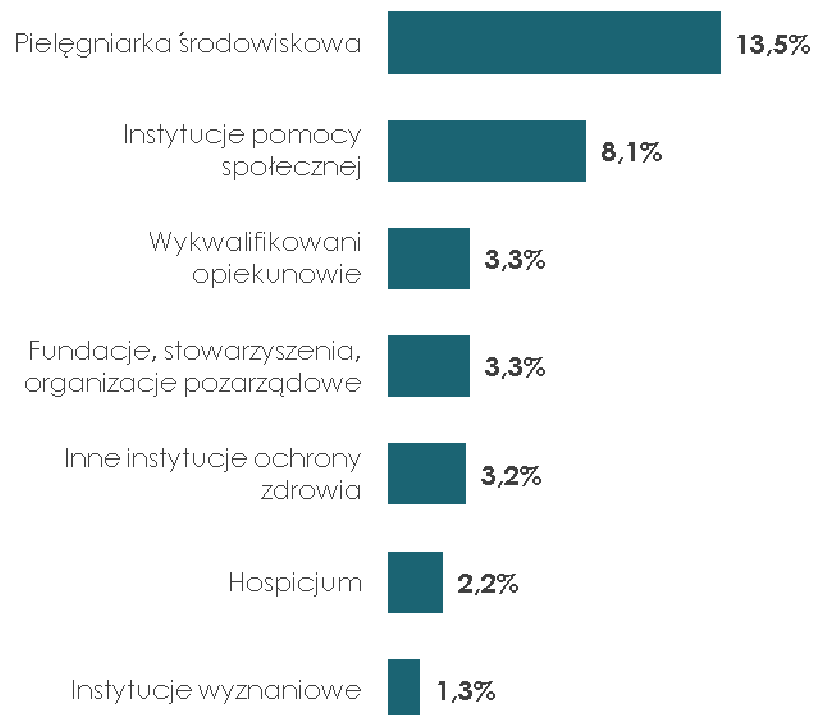

- Niekorzystanie z formalnego wsparcia
- Korzystanie z formalnego wsparcia

Większość opiekunów rodzinnych nie korzysta lub nie korzystała z formalnego wsparcia w zakresie opieki (78,5%).

Najczęściej otrzymywanym wsparciem formalnym jest pomoc pielęgniarki środowiskowej (13,5%). Blisko jedna dziesiąta opiekunów otrzymuje lub otrzymywała wsparcie instytucji pomocy społecznej (8,1%). Opiekunowie najrzadziej są wspierani przez wykwalifikowanych opiekunów (3,3%), fundacje, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe (3,3%), instytucje ochrony zdrowia inne niż hospicjum (3,2%), hospicjum (2,2%) oraz instytucje wyznaniowe (1,3%).

WSPARCIE INSTYTUCJI

SPRAWOWANIE OPIEKI

FORMALNE FORMY WSPARCIA

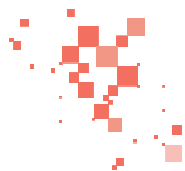

- Niekorzystanie z formalnego wsparcia
- Korzystanie z formalnego wsparcia

Opiekunowie, którzy korzystają lub korzystali z formalnych form wsparcia najczęściej przyznawali, że otrzymywane wsparcie polega na pomocy w codziennej pielęgnacji podopiecznego (52,8%). Nieco ponad jedna czwarta otrzymuje pomoc materialną (26,7%), natomiast 23,1% opiekunów otrzymuje pomoc w postaci opieki nad podopiecznym w czasie swojej nieobecności. Nieco rzadziej formalne wsparcie polega na pomocy finansowej w postaci zasiłku, darowizny, itp. (21,5%), wsparciu informacyjnym, dostarczaniu wiedzy, udzielaniu instruktarzu, itp. (18,1%) oraz wsparciu duchowym (16,2%). Nieco ponad jedna dziesiąta opiekunów w ramach formalnych form wsparcia otrzymuje pomoc emocjonalną (12,2%). Najrzadziej otrzymywanym formalnym wsparciem jest pomoc niematerialna w postaci wsparcia medycznego (10,9%).

RODZAJ WSPARCIA

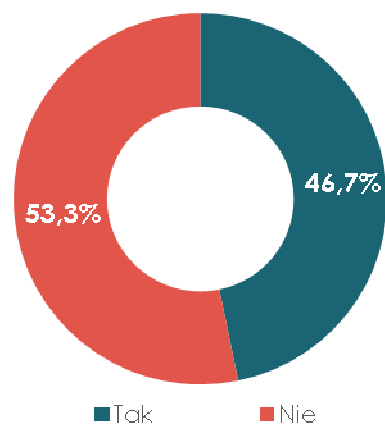

SPRAWOWANIE OPIEKI

ZMIANY W ŻYCIU OPIEKUNA RODZINNEGO

Czy od momentu podjęcia się opieki nad niesamodzielną osobą starszą/niesamodzielnymi osobami starszymi w Pana/Pani życiu zaszły jakieś zmiany?

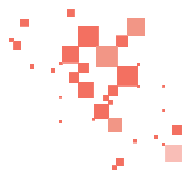
Jakie zmiany zaszły w Pana/Pani życiu od momentu podjęcia się opieki?*

*Pięć najczęściej wskazywanych odpowiedzi

Nieco częściej opiekunowie rodzinni przyznawali, że od momentu podjęcia się opieki nad niesamodzielną osobą starszą, w ich życiu nie zaszły żadne zmiany (53,3%).

Opiekunowie rodzinni, którzy zauważyli w swoim życiu jakieś zmiany najczęściej przyznają, że brakuje im czasu wolnego i czasu na odpoczynek (48,8%). Nieco mniejszy odsetek odpowiadających deklaruje, że od momentu odjęcia się opieki odczuwają obciążenie psychiczne (44,6%) oraz częste zmęczenie (44,1%). Blisko dwie piąte opiekunów doświadczyło osłabienia kontaktów i relacji przyjacielskich i towarzyskich (38,4%), natomiast nieco ponad jedna trzecia przyznaje, że ma mniej czasu dla pozostałych członków rodziny (35,2%).

SPRAWOWANIE OPIEKI

WSPARCIE, KTÓREGO BRAKUJE/ZABRAKOWAŁO

Czy brakuje/brakowało Panu/Pani jakiegoś wsparcia w zakresie opieki nad niesamodzielną/niesamodzielnymi osobami starszymi?

Blisko połowa opiekunów zapytana o to, czy brakuje lub brakowało im wsparcia w zakresie opieki nad niesamodzielnym seniorem przyznaje, że niczego im nie brakuje/brakowało (49,3%).

Ci opiekunowie, którzy odczuwają lub odczuwali brak jakiegoś wsparcia najczęściej wskazują brak wsparcia finansowego (25,6%) oraz wsparcia medycznego (20,7%). Nieco ponad jednej dziesiątej opiekunów rodzinnych brakuje lub brakowało opieki wyręczającej (13,6%). Nieco mniejszy odsetek odpowiadających zauważa brak pomocy przy opiece nad podopiecznym w czasie swojej nieobecności (12,8%), brak wsparcia w zakresie codziennej pielęgnacji podopiecznego (11,9%) oraz brak wsparcia materialnego (11,3%), emocjonalnego (11,1%) i duchowego (6,7%).